

Onderwijskwaliteit

<u>Vooraf.....</u>	<u>2</u>
<u>450 accreditaties, 56 nieuwe opleidingen.....</u>	<u>3</u>
<u>Eén excellente opleiding.....</u>	<u>4</u>
<u>Heel weinig opleidingen met hersteltermijn.....</u>	<u>6</u>
<u>Meeste nieuwe opleidingen bij bouwkunde en civiele techniek.....</u>	<u>7</u>
<u>Excellent op eindniveau.....</u>	<u>8</u>

Dit deel gaat over de onderwijskwaliteit van bekostigde en niet-bekostigde opleidingen in de sector Onderwijs, zoals die zijn beoordeeld door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). De inspectie heeft de volgende onderdelen van de accreditaties geanalyseerd:

- het eindoordeel van de NVAO over de opleidingsaccreditaties;
- het NVAO-oordeel over twee van de aspecten onderliggend aan het eindoordeel, namelijk het beoogde eindniveau en het gerealiseerde eindniveau;
- het aantal opleidingen dat een hersteltermijn heeft gekregen;
- de accreditatie van nieuwe opleidingen (toets nieuwe opleiding).

Vooraf

De NVAO accrediteert opleidingen eens in de zes jaar. In de loop van de tijd heeft de NVAO verschillende beoordelingskaders gebruikt. Het beoordelingskader uit 2003 is gebruikt tot medio 2011. Daarna is het vernieuwde 'beoordelingskader 2010' gebruikt tot medio 2015. Vanaf medio 2015 tijd wordt 'beoordelingskader 2014' gebruikt.

Het kader 2003 en kader 2010 beoordelen een opleiding op verschillende punten waardoor de uitkomsten niet te vergelijken of bij elkaar op te tellen zijn. Ook zijn de definities voor de scores die gehanteerd worden voor de eindoordelen niet hetzelfde. Dit beperkt de analysemogelijkheden van de indicatoren voor de onderwijskwaliteit. De kaders 2010 en 2014 zijn wel vergelijkbaar. Hoewel ook hier kleine aanpassingen in de definitie van de scores hebben plaatsgevonden.

In de andere factsheets van dit sectorbeeld is steeds een vergelijking gemaakt tussen de sector Techniek en het totale hoger onderwijs. Deze vergelijking ontbreekt in dit deel over accreditaties, omdat de inspectie niet beschikt over de aantallen accreditaties voor het totale hoger onderwijs.

Ten slotte heeft de inspectie alleen opleidingen meegerekend die in de studie jaren 2013/2014, 2014/2015 en/of 2015/2016 in de sector Techniek actief waren. Opleidingen die voor die tijd zijn beëindigd, zijn hier buiten beschouwing gelaten.

450 accreditaties, 56 nieuwe opleidingen

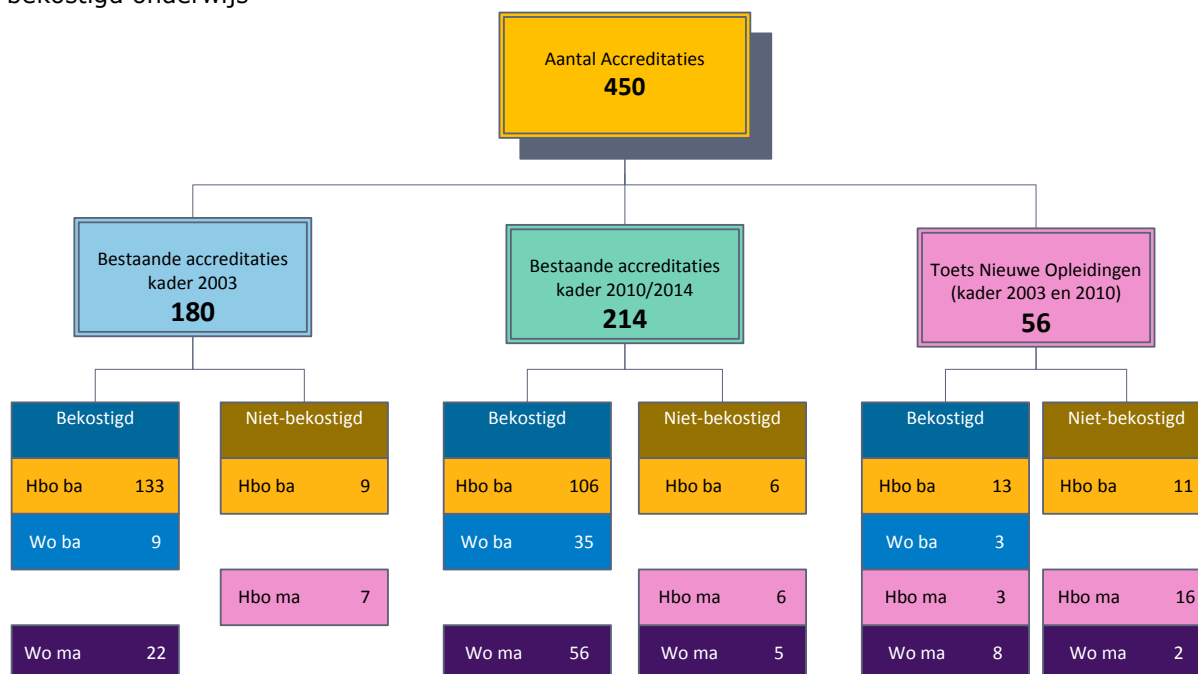
De inspectie heeft de accreditaties van 450 bachelor- en masteropleidingen¹ in de sector Techniek bestudeerd. Het betreft hier 394 bestaande opleidingen en 56 nieuwe opleidingen.

De hbo-conversie² van opleidingen in de sector Techniek heeft ook gevolgen gehad voor de accreditatie van deze opleidingen. Na de conversie zijn er 39 'nieuwe' bekostigde opleidingen ontstaan. 21 van deze opleidingen komen elk voort uit één oude opleiding. Deze opleidingen behouden de accreditatie en de accreditatieoordelen van de oude opleiding. De overige 18 opleidingen die na de HBO-conversie zijn ontstaan, zijn elk voortgekomen uit meerdere oude opleidingen. De nieuwe brede opleiding is geaccrediteerd op grond van de accreditatie van de onderliggende opleidingen. Daarbij wordt de vervaldatum van de kortst lopende accreditatie aan de brede opleiding toegekend. Omdat meerdere beoordelingen ten grondslag liggen aan deze brede opleiding is het niet mogelijk om deze 18 opleidingen in de analyse te betrekken.

Bij de eindoordelen van de accreditaties van bestaande opleidingen heeft de inspectie onderscheid gemaakt naar het type beoordelingskader dat de NVAO heeft gebruikt. 180 bestaande opleidingen in de sector Techniek zijn beoordeeld met beoordelingskader 2003, 211 met beoordelingskader 2010 en 3 met beoordelingskader 2014 (zie figuur 8.1). De kaders 2010 en 2014 zijn wel samengenomen, omdat de verschillen tussen kader 2010 en 2014 relatief gering zijn.

Bij de accreditaties van de 56 nieuwe opleidingen zijn 29 opleidingen beoordeeld met het kader 2003 en 27 opleidingen met het kader 2010.

Figuur 8.1: Sector Techniek: aantal accreditaties van opleidingen actief in 2013/2014, 2014/2015 en/of 2015/2016 naar accreditatiekader, bestaande en nieuwe opleidingen in bekostigd en niet-bekostigd onderwijs

Bron: NVAO, bewerkt door de Inspectie van het Onderwijs, 2016

¹ Er is niet gekeken naar de 32 Ad opleidingen en hun accreditatie in de sector Techniek.

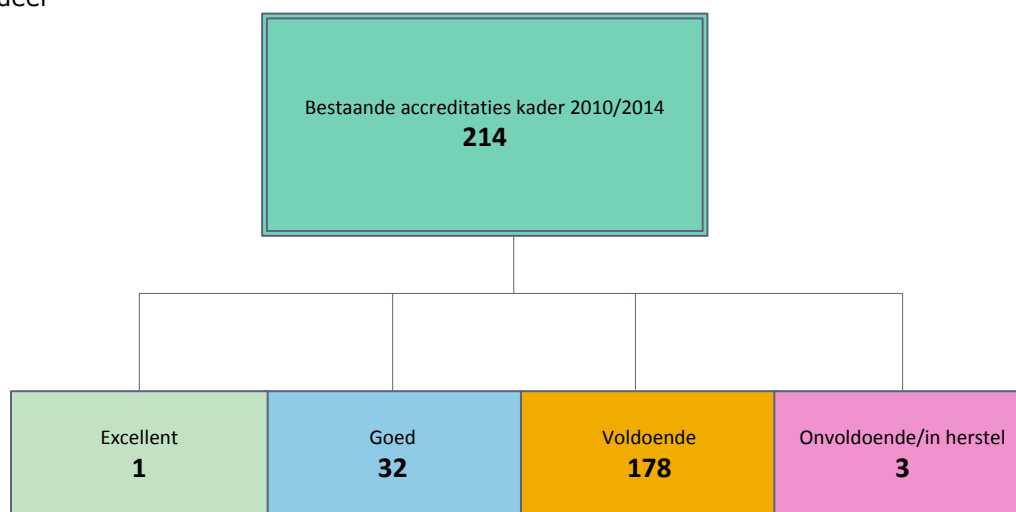
² De hogescholen hebben gezamenlijk het aantal hbo bètatechniek opleidingen met bijna twee derde verminderd tot 36 opleidingen, veelal brede bachelors, om zo de techniek studies aantrekkelijker te maken en de herkenbaarheid ervan te vergroten. Zie ook het deel dat de context van de sector beschrijft.

Eén excellente opleiding

Opleidingen die door de NVAO met het kader 2003 zijn beoordeeld, konden ofwel een positief ofwel een negatief oordeel krijgen bij de accreditatie. Bij een negatief oordeel werd de opleiding niet geaccrediteerd. Van de bestaande opleidingen die met kader 2003 zijn beoordeeld, is alleen het aantal positief beoordeelde opleidingen bekend. Het aantal van 180 accreditaties in figuur 8.1 komt dus overeen met het aantal positief beoordeelde opleidingen.

De kaders 2010 en 2014 maken genuanceerdere oordelen mogelijk: een opleiding krijgt het oordeel 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent'. Bij een 'onvoldoende' krijgen de opleidingen altijd een herstelperiode opgelegd. Zie figuur 8.2.

Figuur 8.2: Sector Techniek: aantal bestaande accreditaties met kader 2010 of kader 2014 van bekostigde en niet-bekostigde opleidingen actief in 2013/2014, 2014/2015 en/of 2015/2016 naar eindoordeel

Bron: NVAO, bewerkt door de Inspectie van het Onderwijs, 2016

Van de 214 bestaande opleidingen die met het kader 2010 of 2014 zijn beoordeeld in de sector Techniek, zijn 178 opleidingen (83%) met een 'voldoende' beoordeeld. Het gaat om de volgende opleidingen:

Hbo bachelor	96 (5 niet-bekostigde/91 bekostigd)
Hbo master	4 (3 niet-bekostigde/1 bekostigd)
Wo bachelor	30 (30 bekostigd)
Wo master	48 (5 niet-bekostigde/43 bekostigd)

De opleidingen met het eindoordeel 'goed' zijn verdeeld over vier van de zes subsectoren. De subsector ontwerpopleidingen heeft de meeste opleidingen met een eindscore 'goed'.

32 opleidingen (15%) zijn als 'goed' beoordeeld. Het gaat om de volgende opleidingen:

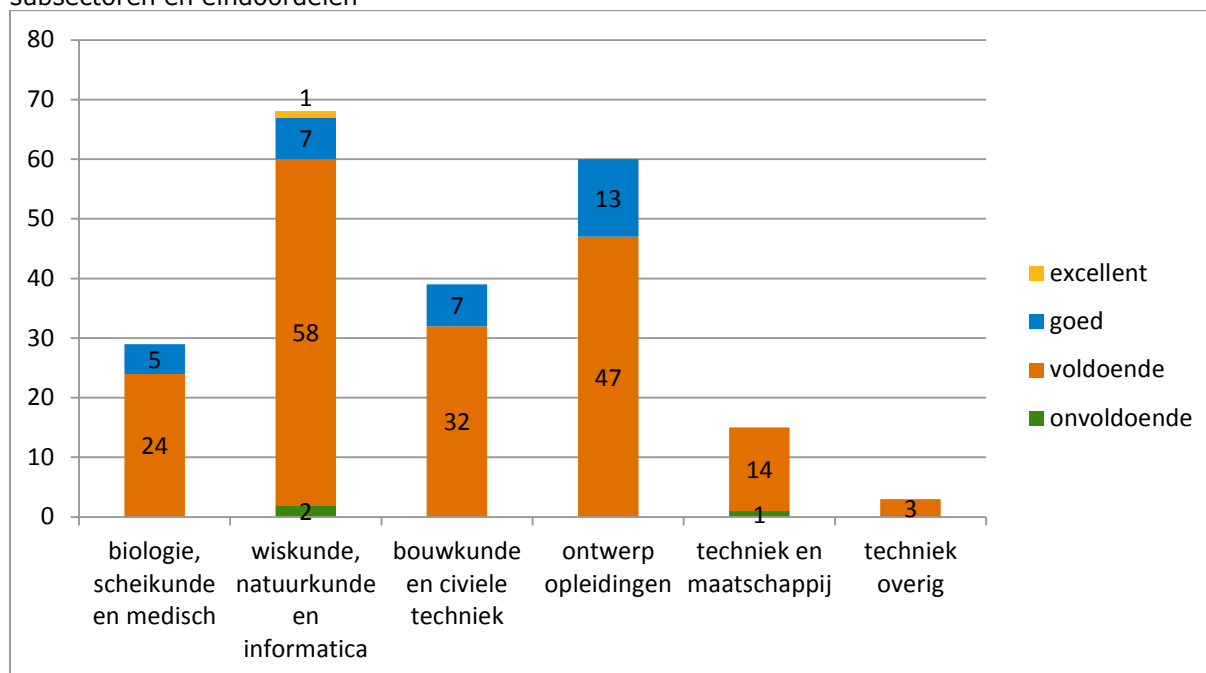
Hbo bachelor	14 (bekostigd)
Hbo master	1 (niet-bekostigd)
Wo bachelor	5 (30 bekostigd)
Wo master	12 (bekostigd)

Eén opleiding heeft het oordeel 'excellent' gekregen (0,5%). Het is een bekostigde wo-masteropleiding in de subsector wiskunde, natuurkunde en informatica.

3 opleidingen zitten (voorjaar 2016) in een hersteltraject (zie figuur 8.2). Het betreft een bekostigde hbo-bachelor opleiding, een niet-bekostigde hbo-bachelor opleiding en een niet-bekostigde hbo-master opleiding.

Sectorbeeld Techniek, Inspectie van het Onderwijs, 2016

Figuur 8.3: Sector Techniek: aantal bestaande accreditaties met kader 2010 of kader 2014 van bekostigde en niet-bekostigde opleidingen actief in 2013/2014, 2014/2015 en/of 2015/2016 naar subsectoren en eindoordelen

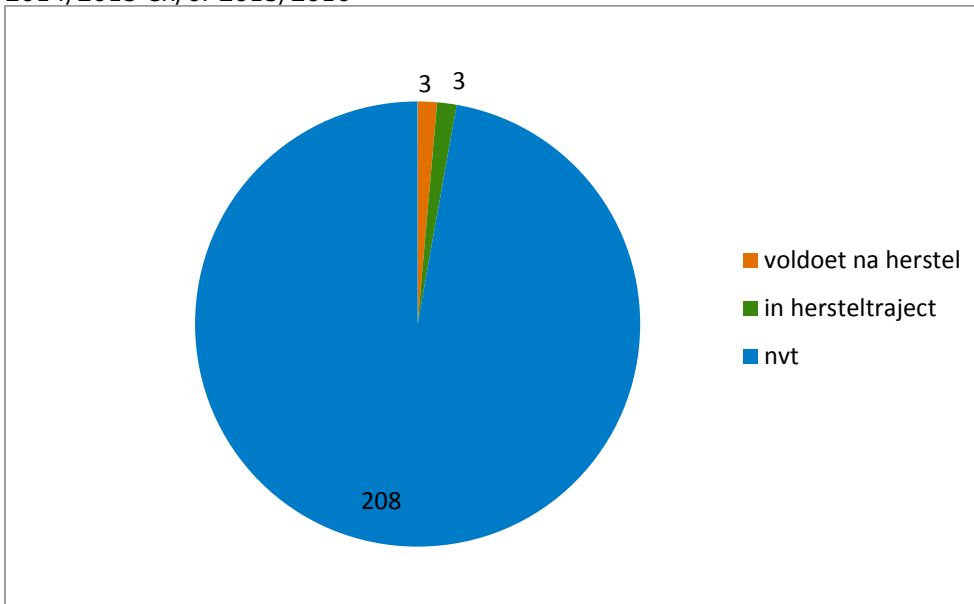

Bron: NVAO, bewerkt door de Inspectie van het Onderwijs, 2016

Heel weinig opleidingen met hersteltermijn

Sinds de NVAO het beoordelingskader 2010 gebruikt, kunnen opleidingen een hersteltermijn krijgen bij onvolkomenheden in de accreditatie. Van de 214 actieve opleidingen in de sector Techniek die met kader 2010 of 2014 zijn beoordeeld, hebben 6 opleidingen een hersteltermijn gekregen bij hun laatste accreditatie. Daarvan zijn 3 opleidingen alweer opnieuw beoordeeld. Het nieuwe oordeel was minimaal een voldoende. Voor de andere 3 opleidingen loopt het hersteltraject nog en wordt er gewerkt aan verbetering (zie figuur 8.4).

Figuur 8.4: Sector Techniek: aantal hersteltrajecten voor bestaande opleidingsaccreditaties met kader 2010 en 2014, van bekostigde en niet-bekostigde opleidingen actief in 2013/2014, 2014/2015 en/of 2015/2016

Bron: NVAO, bewerkt door de Inspectie van het Onderwijs, 2016

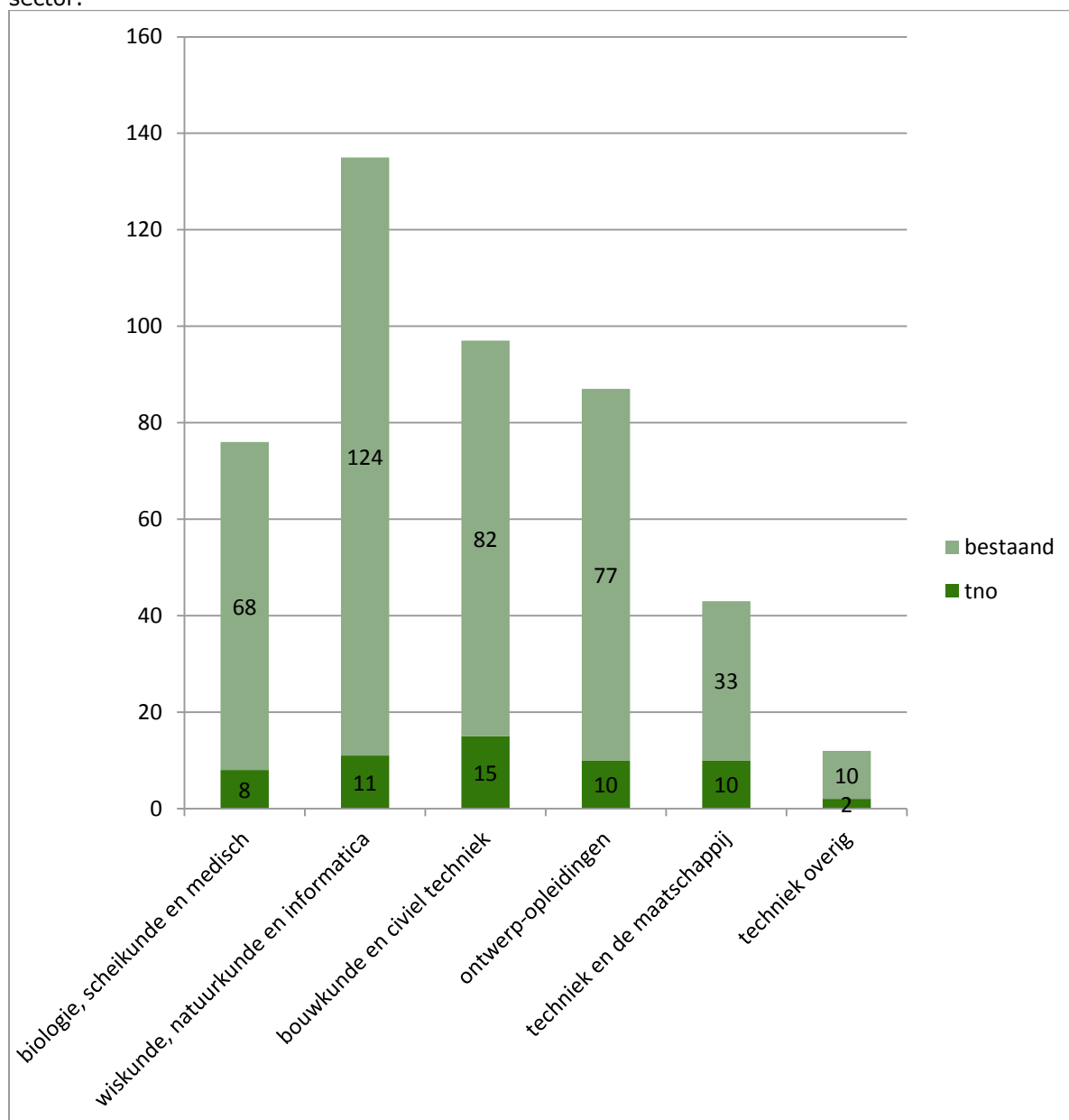
De opleidingen in herstel zijn twee opleidingen in de subsector wiskunde, natuurkunde en informatica. Een niet-bekostigde hbo-bacheloropleiding en een niet-bekostigde hbo-masteropleiding. De derde opleiding met een hersteltraject is een bekostigde hbo-bacheloropleiding in de subsector techniek en maatschappij.

Meeste nieuwe opleidingen bij bouwkunde en civiele techniek

In de sector Techniek hebben 56 nieuwe opleidingen een positieve beoordeling gekregen bij de toets voor nieuwe opleidingen (tno). 29 opleidingen met kader 2003 en 27 met kader 2010. Met deze beoordeling zijn deze opleidingen nu geaccrediteerd.

Dit betekent dat van alle geaccrediteerde opleidingen in de sector Techniek 12 procent nieuw is. Er zijn 29 niet-bekostigde nieuwe opleidingen en 27 bekostigde, 13 nieuwe wo-opleidingen en 43 hbo-opleidingen. In de subsector bouwkunde en civiele techniek zijn de meeste nieuwe opleidingen van start gegaan (15), zoals ook is te zien in figuur 8.5.

Figuur 8.5: Sector Techniek: aantal bestaande en nieuwe opleidingen van bekostigde en niet-bekostigde opleidingen actief in 2013/2014, 2014/2015 en/of 2015/2016 naar subsectoren en sector.

Bron: NVAO, bewerkt door de Inspectie van het Onderwijs, 2016

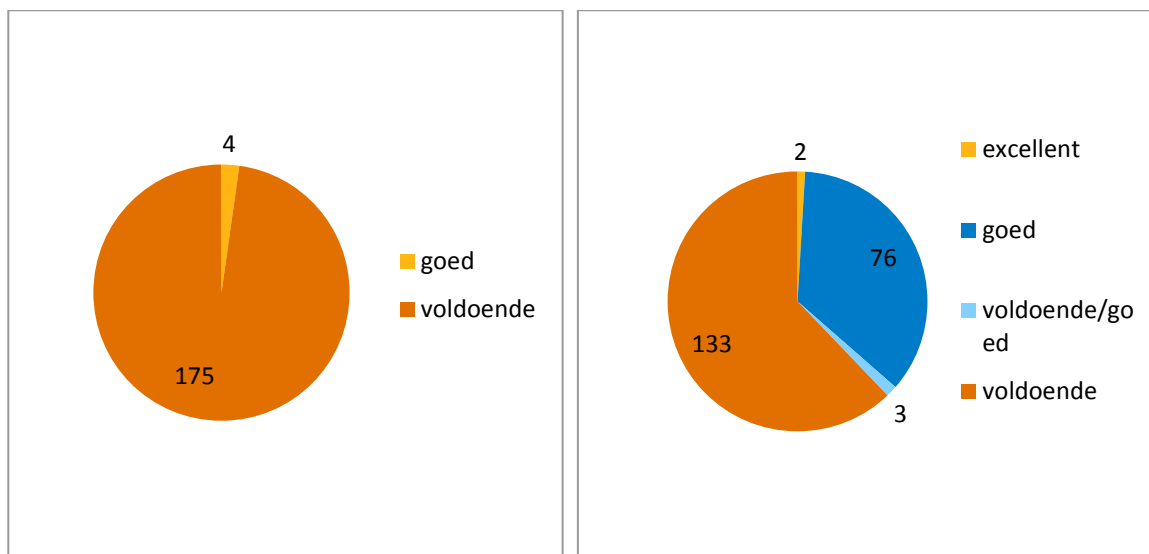
Excellent op eindniveau

Het eindoordeel van een accreditatie wordt gevormd door de oordelen op verschillende onderwerpen. Eindniveau van een opleiding is één van deze onderwerpen. Hierbij wordt door de NVAO het 'beoogd' en 'gerealiseerd' eindniveau onderscheiden. Op beide wordt hieronder ingegaan.

Als er op basis van kader 2003 een onvoldoende werd gescoord op één van de onderwerpen, werd de gehele accreditatie afgewezen. In de beoordelingskaders 2010 en 2014 gold en geldt dat een onvoldoende op een, aan het eindoordeel onderliggend, onderwerp niet meteen tot een afwijzing van de accreditatie leidt. Bij een onvoldoende op de meeste onderwerpen is er de mogelijkheid tot een hersteltermijn als de tekortkoming binnen een redelijke termijn kan worden opgelost. Omdat de beoordelingskaders van 2003 en 2010/2014 zo verschillend zijn, worden de uitkomsten hieronder apart weergegeven.

Tijdens de periode dat de NVAO met kader 2003 werkte, heeft 98 procent van de opleidingen in de sector Techniek een 'voldoende' gekregen op het onderdeel 'beoogde eindkwalificaties'. 2 procent van de opleidingen is met 'goed' beoordeeld (zie figuur 8.6). In de periode waarin de NVAO met kader 2010 en 2014 heeft gewerkt, is 62 procent van de opleidingen met 'voldoende' beoordeeld, en 38 procent met 'goed' of 'excellent' (zie figuur 8.6).

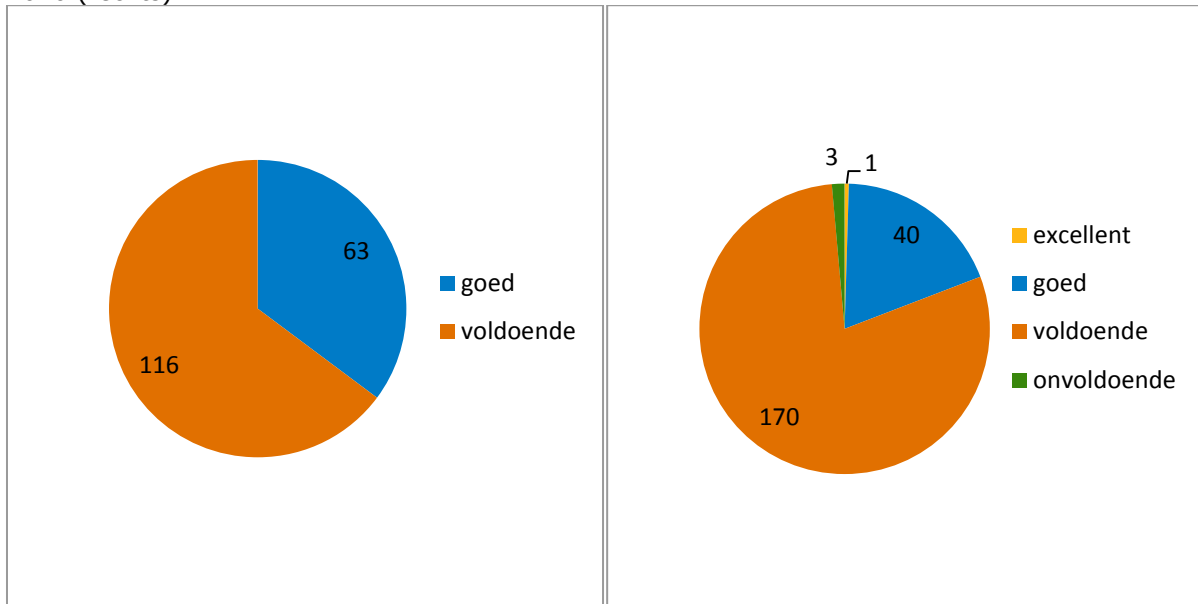
Figuur 8.6: Sector Techniek: aantal 'beoogde eindkwalificaties' van bekostigde en niet-bekostigde opleidingen actief in 2013/2014, 2014/2015 en/of 2015/2016, naar kader 2003 (links) en kader 2010 (rechts).

Bron: NVAO, bewerkt door de Inspectie van het Onderwijs, 2016

Voor het onderdeel 'gerealiseerd eindniveau' scoorde 65 procent van de accreditaties een voldoende op het onderdeel gerealiseerd eindniveau en 35 procent had een uitkomst 'goed' bij beoordelingskader 2003. Vanaf het moment dat gewerkt werd met kader 2010 en 2014 kreeg 79 procent van de accreditaties het oordeel 'voldoende', 19 procent het oordeel 'goed', 1 procent een onvoldoende en minder dan 1 procent een excellent. Deze aantallen zijn weergegeven in figuur 8.7.

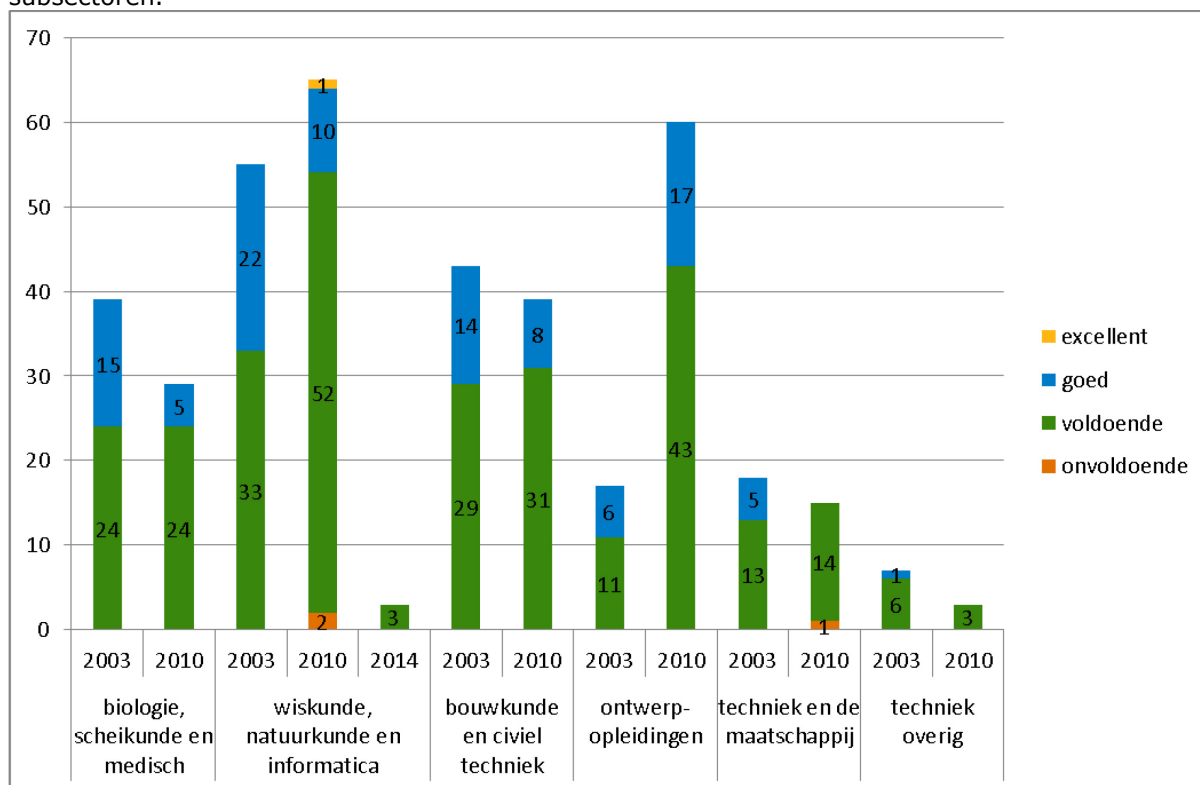
Figuur 8.7: Sector Techniek: aantal 'gerealiseerd eindniveau' van bekostigde en niet-bekostigde opleidingen actief in 2013/2014, 2014/2015 en/of 2015/2016, naar kader 2003 (links) en kader 2010 (rechts)

Bron: NVAO, bewerkt door de Inspectie van het Onderwijs, 2016

In de subsector wiskunde, natuurkunde en informatica scoort één opleiding excellent, zoals weergegeven in figuur 8.8.

Figuur 8.8: Sector Techniek: aantal oordelen gerealiseerd eindniveau van bekostigde en niet-bekostigde opleidingen actief in 2013/2014 en/of 2014/2015 naar kader 2003 en 2010 in subsectoren.

Bron: NVAO, bewerkt door de Inspectie van het Onderwijs, 2016

Meer weten: Voor verdere informatie over de subsectoren in de sector Techniek zie de factsheet over de subsectoren. Voor meer informatie over de indicatoren in de sector, zie de factsheets per indicator.

Sectorbeeld Techniek

Deze factsheet is onderdeel van het sectorbeeld Techniek. Het sectorbeeld bestaat uit een set van factsheets. Er zijn elf factsheets over de indicatoren; voor elke indicator één. En voor de subsectoren is er een factsheet.

Het sectorbeeld Techniek geeft de belangrijkste ontwikkelingen en de stand van zaken weer binnen alle opleidingen in deze sector. Dan kunt u denken aan opleidingen zoals biologie, wiskunde en bouwkunde, maar ook aan communicatie en multimediasdesign, technische bedrijfskunde en geodesie.

Een sectorbeeld geeft geen oordelen over de sector die voortvloeien uit het toezicht door de inspectie, maar is bedoeld om feitelijk (/neutraal) te informeren over de stand van zaken bij de opleidingen in deze sector. U kunt lezen over groepen van opleidingen of over specifieke indicatoren per opleidingsgroep. Voor elke subsector en indicator hebben wij voor u de belangrijkste ontwikkelingen en stand van zaken in beeld gebracht.

U leest het sectorbeeld als een naslagwerk. Het is niet volgens de traditionele rapportagewijze opgebouwd met de structuur: vraagstelling, onderzoeksbevindingen, conclusie. Dit betekent dat het sectorbeeld niet van voor naar achter gelezen hoeft te worden, maar dat u delen onafhankelijk van elkaar kunt lezen. Het sectorbeeld bestaat uit losse factsheets, zodat u gemakkelijk selecteert wat u interessant vindt om te lezen.

Het sectorbeeld zoals dat nu in factsheets voor u ligt, is een nieuwe vorm van presentatie van feiten, ontwikkelingen en trends. Een nieuw product van de inspectie volgens een formule die in ontwikkeling is. Met elk volgend sectorbeeld raakt deze opzet verder ontwikkeld en biedt het de geïnteresseerde lezer meer toegevoegde waarde.

De inspectie is benieuwd wat u vindt van de vorm en presentatie van het sectorbeeld. We nodigen u van harte uit uw reactie met ons te delen.